

ШИДЛОВСЬКА А. О.
Студентка кафедри фінансів
Міжнародний університет фінансів

МИХАЙЛИК О. М.
к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів
Міжнародний університет фінансів

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ЩОДО СУТНОСТІ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Однією з найважливіших умов забезпечення фінансової стабільності підприємства та основою формування механізму фінансової політики є фінансова стратегія підприємства, за допомогою якої вирішується комплекс проблем, пов'язаних із удосконаленням менеджменту та маркетингу, покращенням структури управління, впровадженням і використанням нових технологій, зміною асортименту виробленої продукції, своєчасною та якісною підготовкою та підвищенням кваліфікації кадрів тощо.

Теоретико-методологічні аспекти проблем стратегічного фінансового управління та планування, розробки фінансової стратегії, її змісту та класифікаційних ознак відображені в публікаціях таких авторів як: В.І. Аранчій, І.В. Васильчук, В.Г. Краля, І.В. Мельник, Н.Ф. Розумович, В.І. Матвійчук, В.А. Янковська та ін. Фінансова стратегія являє собою складну багатofакторну орієнтовану модель дій і заходів, необхідних для досягнення поставлених перспективних цілей у загальній концепції розвитку щодо формування і використання фінансово-ресурсного потенціалу підприємства.

У сучасній науці та практиці фінансова стратегія є відносно новим поняттям. Однак, в іноземній літературі, наприклад в американських та європейських виданнях, поняття «фінансова стратегія» практично відсутнє, зазвичай вчені використовують термін «фінансове планування».

Аналіз хронології та змісту наукових публікацій (табл. 1), присвячених проблемі формування фінансової стратегії на підприємствах, дає змогу виокремити дещо суперечливі погляди щодо змісту зазначеної економічної категорії.

Таблиця 1

Основні підходи щодо визначення категорії «фінансова стратегія підприємства»

Автор визначення, джерело	Зміст визначення	Ключове поняття з визначення
Аранчій В. І. [1, с. 156]	Фінансова стратегія підприємства – стратегія, що спрямована на управління його фінансовими ресурсами	Управління фінансовими ресурсами підприємства
Васильчук І. В. [2, с. 3]	Фінансова стратегія – стратегія, метою якої є підвищення багатства власника підприємства	Підвищення багатства власника підприємства
Краля В. Г. [3, с. 153]	Фінансова стратегія – стратегія, метою якої виступає підвищення вартості підприємства за умови забезпечення фінансової рівноваги	Підвищення вартості підприємства
Мельник І. В. [4, с. 46]	Фінансова стратегія – безпосередній продукт стратегічного фінансового планування, провідну роль для якого відіграє інформаційний зміст.	Реалізація фінансової стратегії як інформаційного продукту управління
Розумович Н. Ф. [5, с. 106]	Фінансова стратегія – стратегія, що включає методи та практику формування фінансових ресурсів, їх планування та забезпечення фінансової стійкості підприємства за ринкових умов господарювання.	Методи та практика формування та планування фінансових ресурсів підприємства
Янковська В. А. [6, с. 183]	Фінансова стратегія підприємства – це визначення довгострокових фінансових цілей та завдань підприємства, що включають в себе формування, управління та планування його фінансових ресурсів з метою підвищення вартості підприємства за умови забезпечення фінансової рівноваги.	Визначення довгострокових фінансових цілей та завдань підприємства

Джерело: Складено авторами за [1-6]

Повністю погоджуємось з визначенням, яке наведено у праці І.В. Бруслиновської та В.І. Матвійчука, які розглядають фінансову стратегію підприємства як «сукупність заходів щодо ефективного управління процесами залучення, розподілу та використання фінансових

ресурсів суб'єктів господарювання, спрямованих на таку організацію фінансових відносин підприємства з контрагентами, яка дозволяє досягти встановлених цілей, насамперед – забезпечення зростання його ринкової вартості» [7, с. 102].

Економічна сутність фінансової стратегії обумовлена фінансовими взаємовідносинами підприємства з економічними суб'єктами і державними органами [8]. Тобто, вкрай важливою є розробка базової фінансової концепції підприємства, пов'язаної з ефективним управлінням оборотними активами, формуванням коштів у визначених пропорціях, використанні фінансових ресурсів за цільовим призначенням [8].

Фінансова політика підприємства – це форма реалізації фінансової ідеології та стратегії підприємства у розрізі окремих аспектів його фінансової діяльності. Реалізація фінансової політики відбувається за допомогою фінансового механізму, що є складною системою впливу на різні аспекти фінансової діяльності окремих суб'єктів [9].

Розглядаючи поняття і зміст фінансової стратегії підприємства, необхідно підкреслити, що її формують ті ж умови і фактори, які впливають і на загальну стратегію суб'єктів господарювання [6]. Обґрунтована і правильно розроблена фінансова стратегія є однією з умов успішної реалізації загальної стратегії розвитку підприємства, яка дозволяє забезпечити фінансовими ресурсами інші функціональні стратегії (наприклад, маркетингова стратегія, кадрова політика) [4]. Таким чином, утворюється послідовність причинно-наслідкових зв'язків: «удосконалення фінансової стратегії – удосконалення функціональної стратегії – удосконалення загальної корпоративної стратегії», дає змогу оцінювати якість формування фінансової стратегії за результатами діяльності підприємства у цілому [4, с. 46].

Отже, варто зазначити, що розкриття сутності поняття «фінансова стратегія підприємства» не завжди має точне й одностороннє пояснення, пов'язане з різними підходами авторів щодо визначення базових категорій.

Узагальнюючи вищевикладене, зазначимо, що фінансова стратегія відповідає за прогнозування показників стратегічного плану, оцінювання, розподіл і контроль фінансових ресурсів. Підприємство досягає своїх стратегічних фінансових цілей, лише тоді коли фінансові відносини відповідають його внутрішнім фінансовим можливостям, а також дозволяють залишатися сприйнятливим до зовнішніх соціально-економічних умов.

Список використаних джерел

1. Аранчій В.І. Фінансова стратегія у системі управління фінансами підприємства. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2010. № 2. С. 156–159.
2. Васильчук І.В. Фінансова стратегія в системі вартісно-орієнтованого управління підприємством. Рукопис. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 Гроші, фінанси і кредит. ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Київ, 2014. 18 с.
3. Краля В.Г. Сценарії реалізації стратегії організаційних трансформацій аграрних підприємств. Український журнал прикладної економіки. 2018. Том 3. № 4. С. 153–161.
4. Мельник І.В. Фінансова політика підприємства як форма реалізації фінансової стратегії. Агросвіт, 2011. №5. С45-48.URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2011_5_12.
5. Розумович Н.Ф. Аналіз методичних підходів до розробки та реалізації фінансової стратегії підприємства. Теоретичні та практичні аспекти стійкого розвитку фінансової системи України : колективна монографія (Ч. 2); [за ред. О. О. Непочатенка]. Умань: Візаві, 2014. С. 105–114.
6. Янковська В.А. Фінансова стратегія та її роль у розвитку підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2013. № 50 (1023). С. 182-187.
7. Бруслиновська І.В, Матвійчук В.І. Теоретичні аспекти формування фінансової стратегії підприємства. *Економіка і організація управління*. № 3 (31) 2018. С.100-111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eiou_2018_3_13.
8. Пономаренко В.С. Стратегічне управління підприємством. Харків: Основа, 2012. 312 с.
9. Ткачук І. Г. Формування фінансової стратегії в системі управління підприємством. Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки. 2008. № 2(44). С. 301-304.